

ПЕТЪР КОЛЕВ
МАГИЯ ЗА ПРАВЕНЕ НА
КНИГА

chitanka.info

Двама студенти от Оксфорд разговарят по време на семинар за инвестициите. „За предпочитане е да се купува земя — казва единият. — От хиляда години насам това е най-доброто капиталовложение“. „Така е, но конюнктурата през последните хиляда години беше изключителна“ — контрира го другият.

Анекдот от
Оксфордския студентски
фолклор

Вицът е от първа ръка. А разказвач е англичанинът Брайън Олдис на международен семинар на писателите-фантасти. Поводът — изключителният разцвет на жанра фентъзи във фантастичната литература през последните десетилетия, а съветът на големия майстор — насочен към присъстващите писатели и издатели.

Катрин Кер едва ли е била на тази среща. Родена в Кливланд, щата Охайо, след преместването на семейството ѝ в Калифорния и собственото ѝ установяване по-късно в Сан Франциско, тя твърде рядко напуска тази част на американския континент. Но пиететът към английската традиция в най-общ смисъл е отрано култивиран у нея от родителите ѝ, които определят себе си като британски изгнаници в Америка, заклети роялисти и поклонници на литературата от острова. Няма как книгите на Толкин да не са попаднали в ръцете на Катрин, чийто литературен английски изказ дори създавал проблеми при общуването ѝ с връстниците. Към това с годините се прибавя нарастващата ерудиция в областта на класическата археология и средновековната история (най-вече т.нар. тъмни векове), познанията по латински и няколко съвременни езика, та дори и овладяването на жаргона на рокмузикантите (не се учудвайте тогава на пиперливите фрази в „Магия за мрак“). „Фаталният подарък“ обаче, окончателно превърнал я в следовник на английския класик в жанра, получава от свой приятел през 1979 г. във вид на първата в живота ѝ фентъзи книга-игра. Пътят на Катрин Кер след това минава през редакторско

място в специализираното списание „Драгон“, за да се посвети после изцяло на писането.

Както се казва, нищо изключително, но когато и предопределението, и талантът са налице, успехът не закъснява. Впечатляващият епос за Деверийското кралство (десет романа, първият от които издателство „Аргус“ вече представи на български език под заглавието „Магия за кинжал“) е признат и от критици, и от специализирани издания като „най-доброто фентъзи, основано на келтската митология“, а по-емоционалните говорят направо за „книги, писани сякаш от преродения Толкин“.

Катрин Кер изглежда владее магията за правене на книга и е минала като на парад през клопките и ограниченията на жанра, релефно открояващи се в многобройните псевдообразици, произвеждани в литературните цехове на писатели епигони, без достатъчно въображение и усет за епичното. Опасностите идват преди всичко от монотонността и скуката (защото колко нови произведения могат да се напишат за елфи, омагьосани мечове или велики герои!) и за да ги избегне, истинският майстор на фентъзи трябва да притежава и разказваческа дарба, и поетично чувство, и умение да създава атмосфера. Но като че ли решаваща е най-вече способността да се дозира точно всяка една от съставките, за да има интрига и смисъл в написаното, а не развръзката от него да лъсне още в първите редове. Иначе магията като клише и бледата образност на тази литература стават благодатни за пародиране — нещо, което Тери Пратчет прави по блестящ начин в Англия, а Робърт Асприн — в Щатите (също предвиден в плановете на издателство „Аргус“).

Тъкмо обратно — романите на Катрин Кер от Деверийския цикъл показват един художествено достоверен свят с впечатляващо богатство на идеи и дълбочина на образите. Нейното живо описание на героите, оплетени в мрежата на съдбата и деомера, е съчетано с толкова силен реализъм, че читателят забравя за измисления свят и неусетно започва да се идентифицира с персонажите. И ако тук-там в „Магия за мрак“ натурализмът може да се стори прекален на префинените естети, то не е поради търсене на самоцелни ефекти, а за да се „привърже“ към определени исторически координати сюжета, който се развива в страната Анун (от уелски: „никое място“) —

паралелен свят, отклонил се сякаш само на милисекунда от реално протичащото време.

Нещо повече, ако имената на местата бяха други и най-вече ако човек вярваше истински, че душата му, следвайки своя Уирд, се връща да живее отново и отново на Земята, тогава романите за Девери изобщо не би трябвало да се наричат фентъзи.

Може би и затова читателската аудитория на Катрин Кер е толкова широка, примирявайки и заклетите фенове на фантастиката, и твърдия електорат на любовните романи, и привържениците на историческите епоси. Но в това всъщност е магията на качествената литература, че надмогва жанровите ограничения и изпълва с трепет и читатели, и издатели. Тя не е подвластна на конюктурата или поне за нея хиляда години са само началото.

Петър Колев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.